

Muutettu ehdotus neuvoston direktiiviksi oikeudesta perheenyhdistämiseen ⁽¹⁾

(2002/C 203 E/23)

KOM(2002) 225 lopull. — 1999/0258(CNS)

(Komission esittämä 2 päivänä toukokuuta 2002)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 63 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen asteittaista käyttöönottoa varten Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa määrätään yhtäältä henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevien toimien toteuttamisesta ja ulkorajoilla tehtäviä tarkastuksia, turvapaikkaa ja maahanmuuttoa koskevista rinnakkaistoimenpiteistä, ja toisaalta sellaisten toimenpiteiden toteuttamisesta, jotka koskevat turvapaikkaa, maahanmuuttoa ja kolmansien maiden kansalaisten oikeuksia.

(2) Perustamissopimuksen 63 artiklan 3 kohdan mukaan neuvosto toteuttaa maahanmuuttopolitiikkaa koskevat toimenpiteet. Kyseisen artiklan a alakohdassa määrätään erityisesti, että neuvosto toteuttaa toimenpiteet, jotka liittyvät maahantuloa ja oleskelua koskeviin edellytyksiin sekä menettelyihin pitkäaikaisten viisumien ja oleskelulupien myöntämisessä jäsenvaltioissa, perheenyhdistäminen mukaan luettuna.

(3) Perheenyhdistämistä koskevat toimenpiteet on hyväksyttävä perheen suojelua ja perhe-elämän kunnioittamista koskevan veloitteen mukaisesti, joka on kirjattu useisiin kansainvälisen oikeuden säädöksiin. Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet.

(4) Eurooppa-neuvosto vahvisti Tampereen erityiskokouksessaan 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 tarpeen lähentää kolmansista maista peräisin oleviin henkilöihin sovellettavaa, maahantuloa ja maassa oleskelua koskevaa jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä yhteisen arvion pohjalta, joka perustuu Euroopan unionin talouden ja väestörakenteen kehitykseen sekä lähtömaiden tilanteeseen. Eurooppa-

neuvosto pyysi siten neuvostoa tekemään asiasta pikaisesti päätöksiä komission ehdotusten pohjalta. Näissä päätöksissä oli otettava huomioon paitsi kunkin jäsenvaltion vastaanottovalmiudet myös niiden historialliset ja kulttuuriset lähtömaihin.

(5) Jotta muuttovirtojen laajuutta voidaan arvioida ja valmistautua neuvoston toimenpiteiden hyväksymiseen, on tärkeää, että komissiolla on käytettävissään tilastoja ja muita tietoja kuhunkin jäsenvaltioon laillisesti muuttaneista kolmansien maiden kansalaisista, erityisesti myönnettyjen oleskelulupien määrästä ja luonteesta sekä niiden voimassaoloajasta; jäsenvaltioiden on tätä varten toimitettava komissiolle tarvittavat tiedot säännöllisesti ja nopeasti.

(6) Eurooppa-neuvosto vahvisti Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 pidetyssä erityiskokouksessaan, että Euroopan unionin on varmistettava jäsenvaltioidensa alueella laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukainen kohtelu ja että heille olisi pyrittävä tehokkaamman integraatiopolitiikan avulla takaamaan Euroopan unionin kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin verrattavissa olevat oikeudet ja velvollisuudet.

(7) Laekenissa 14 ja 15 päivänä joulukuuta 2001 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti sitoutuneensa Tampereella määriteltäviin poliittisiin suuntaviivoihin ja tavoitteisiin ja totesi, että vaikka edistystä on tapahtunut, tarvitaan uutta pontta ja suuntaviivoja eräillä aloilla esiintyvien viiveiden kuomiseksi umpeen; se vahvisti, että todellinen yhteinen maahanmuuttopolitiikka edellyttää perheenyhdistämistä koskevien yhteisten vaatimusten laatimista ja kehotti komissiota esittämään asiasta uuden muutetun ehdotuksen.

(8) Perheiden yhdistäminen on tarpeen, jotta perhe-elämä olisi mahdollista. Se edistää sellaisen sosiaalisen ja kulttuurisen vakauden muodostumista, joka helpottaa kolmansien maiden kansalaisten kotoutumista jäsenvaltioissa. Se myös lujittaa taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, mikä on yhteisön perustavoitteita, kuten Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 2 artiklassa ja 3 artiklan 1 kohdan k alakohdassa todetaan.

(9) Perheen suojelun ja perhe-elämän ylläpitämisen tai luomisen varmistamiseksi olisi vahvistettava perheenyhdistämistä koskevan oikeuden aineelliset edellytykset yhteisten perusteiden mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL C 62 E, 27.2.2001, s. 99.

- (10) Pakolaisten tilanne vaatii erityistä huomiota niiden syiden vuoksi, jotka ovat pakottaneet heidät pakenemaan kotimaastaan ja jotka estävät heitä viettämästä siellä perhelämää. Tämän vuoksi olisi säädettävä tavanomaista suotuisammista edellytyksistä heidän oikeudelleen perheen yhdistämiseen.
- (11) Perheen yhdistäminen koskee ydinperheen jäseniä eli avio puolisoa ja alaikäisiä lapsia. Jäsenvaltiot voivat päättää tämän piirin laajentamisesta ja ulottaa oikeuden perheen yhdistämiseen koskemaan myös ylenevää polvea olevia sukulaisia, täysi-ikäisiä lapsia ja avopuolisoita.
- (12) On laadittava menettelysäännöt, jotka säätelevät perheen yhdistämistä koskevien hakemusten tutkimista sekä perheen jäsenten maahanmuuttoa ja maassa oleskelua. Näitä menettelyjä on voitava soveltaa tehokkaasti jäsenvaltioiden hallintojen keskimääräiseen työtaakkaan nähden, ja niiden on oltava avoimia ja tasapuolisia, jotta niiden avulla voidaan taata kyseisille henkilöille asianmukainen oikeusvarmuuden taso.
- (13) On edistettävä perheen jäsenten kotoutumista. Tätä varten heille on myönnettävä perheenkokoajasta riippumaton asema sen jälkeen kun he ovat oleskelleet jäsenvaltiossa tietyn ajanjakson. Heillä on oltava oikeus opiskeluun, työssäkäyntiin ja ammatilliseen koulutukseen samoin edellytyksin kuin perheenkokoajalla.
- (14) On toteutettava riittäviä, suhteutettuja ja varoittavia toimenpiteitä, jotta voidaan estää perheen yhdistämistä koskevien sääntöjen ja menettelyjen rikkomisen ja rangaista tällaisesta rikkomisesta.
- (15) EY:n perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti suunnitellun toiminnan tavoitetta, joka on kolmansien maiden kansalaisia koskevan ja yhteisten sääntöjen mukaan toteutettavan perheiden yhdistämiseen tähtäävän oikeuden luominen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden tasolla, ja se voidaan siten suunnitellun toiminnan vaikutukset ja laajuus huomioon ottaen paremmin saavuttaa yhteisön tasolla. Tässä direktiivissä säädetään ainoastaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavista vähimmäissäännöistä eikä siinä mennä pidemmälle kuin on tämän vuoksi tarpeen,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Tämän direktiivin tavoitteena on vahvistaa edellytykset, joiden täyttyessä jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevilla kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus perheen yhdistämiseen.

2 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- "kolmannen maan kansalaisella" henkilöä, joka ei ole perustamissopimuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu Euroopan unionin kansalainen, kansalaisuudeton henkilö mukaan luettuna,
- "pakolaisella" kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, jolle on myönnetty 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdystä pakolaisten oikeusasemaa koskevasta yleis-sopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä pöytäkirjalla, tarkoitettu pakolaisasema,
- "perheenkokoajalla" jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevaa kolmannen maan kansalaista, joka pyytää perheensä yhdistämistä,
- "perheen yhdistämisellä" jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen perheen jäsenten maahantuloa ja oleskelua jäsenvaltiossa perheyhteyden säilyttämistä varten riippumatta siitä, ovatko perhesuhteet muodostuneet jo ennen perheenkokoajan maahantuloa vai vasta sen jälkeen,
- "oleskeluluvalla" jäsenvaltion myöntämää asiakirjaa, joka oikeuttaa oleskeluun kyseisen jäsenvaltion alueella. Tämän määritelmän piiriin ei kuulu väliaikainen lupa oleskella jäsenvaltion alueella turvapaikka- tai oleskelulupahakemuksen käsittelyn aikana.

3 artikla

1. Tätä direktiiviä sovelletaan, kun perheenkokoaja on jäsenvaltiossa laillisesti oleskeleva kolmannen maan kansalainen, jolla on kyseisen jäsenvaltion vähintään yhdeksi vuodeksi myöntämä oleskelulupa ja perusteltu mahdollisuus saada pysyvä oleskeluoikeus, jos hänen perheenjäsenensä ovat kolmannen maan kansalaisia, näiden oikeudellisesta asemasta riippumatta.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta, kun jäsenvaltiossa asuva perheenjäsen on

- kolmannen maan kansalainen, joka on hakenut pakolaisaseman tunnustamista ja jonka hakemuksesta ei ole vielä tehty lopullista päätöstä,
- kolmannen maan kansalainen, jolle on myönnetty oikeus oleskella jäsenvaltiossa tilapäisen suojelun perusteella tai joka on hakenut oleskelulupaa tällä perusteella ja odottaa asemaansa koskevaa päätöstä,

- c) kolmannen maan kansalainen, jolle on myönnetty oikeus oleskella jäsenvaltiossa toissijaisen suojelun perusteella kansainvälisten velvoitteiden, kansallisen lainsäädännön tai jäsenvaltioiden käytännön mukaisesti, tai joka on hakenut oleskelulupaa tällä perusteella ja odottaa asemaansa koskevaa päätöstä.
3. Tätä direktiiviä ei sovelleta unionin kansalaisten perheenjäseniin.
4. Tämä direktiivi ei estä soveltamasta suotuisampia säännöksiä, jotka sisältyvät
- a) kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin yhteisön tai yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä, tai
- b) 18 päivänä lokakuuta 1961 tehtyyn Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan, 3 päivänä toukokuuta 1987 tehtyyn tarkistettuun Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan ja 24 päivänä marraskuuta 1977 tehtyyn siirtotyöläisten asemaa koskevaan eurooppalaiseen yleissopimukseen.
5. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen antaa tai säilyttää voimassa säännöksiä, jotka ovat sen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden kannalta edullisempia.
6. Tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohdan, 2 ja 3 artiklan, 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan toisen alakohdan ja 8 artiklan seurauksena ei saa olla se, että jäsenvaltioissa otetaan käyttöön vähemmän suotuisat edellytykset kuin ne, jotka ovat voimassa tämän direktiivin hyväksymisajankohtana.

II LUKU

Perheenjäsenet

4 artikla

1. Jollei IV luvussa tarkoitetuista edellytyksistä muuta johdu, jäsenvaltiot sallivat tämän direktiivin nojalla seuraavien perheenjäsenten maahantulon ja maassa oleskelun:
- a) perheenkokoajan aviopuoliso,
- b) perheenkokoajan ja hänen aviopuolisonsa alaikäiset lapset, mukaan luettuina lapset, jotka on adoptoitu asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä tai sellaisella kyseisen jäsenvaltion päätöksellä, joka on jäsenvaltion kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti täytäntöönpanokelpoinen ilman eri toimenpiteitä tai joka tunnustetaan kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti,
- c) alaikäiset lapset, mukaan luettuina perheenkokoajan tai hänen aviopuolisonsa adoptoimat lapset, jos jompikumpi heistä on näiden huoltaja ja lapset ovat hänen huollettavanaan. Jäsenvaltiot voivat myöntää oikeuden perheenyhdistämiseen myös silloin, kun lapset kuuluvat yhteishuoltajuuden piiriin, jos toinen vanhemmista antaa siihen suostumuksensa.

Edellä b ja c alakohdassa tarkoitettujen alaikäisten lasten on oltava nuorempia kuin mikä on kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä määritelty täysi-ikäisyyden raja eivätkä he saa olla naimisissa.

Yli 12-vuotiaiden lasten osalta jäsenvaltio voi ennen tähän direktiiviin perustuvan maahantulo- ja oleskeluluvan myöntämistä poikkeuksellisesti tutkia, täyttääkö lapsi integroitumisperusteet, jos jäsenvaltion voimassaolevassa lainsäädännössä säädetään tällaisesta tutkimuksesta tämän direktiivin hyväksymisajankohtana.

2. Jäsenvaltiot voivat tämän direktiivin nojalla ja edellyttäen, että IV luvussa määriteltyjä edellytyksiä noudatetaan, sallia lailla tai asetuksella seuraavien perheenjäsenten maahantulon ja maassa oleskelun:
- a) perheenkokoajan tai hänen aviopuolisonsa suoraan ylenevää ja vain edellistä polvea olevat sukulaiset, edellyttäen, että nämä ovat heidän huollettavanaan eikä näillä ole kotimaassaan riittävää sukulaisten tukea,
- b) perheenkokoajan tai hänen aviopuolisonsa täysi-ikäiset lapset, jotka eivät ole naimisissa, edellyttäen että he eivät terveydentilansa vuoksi voi itse huolehtia toimeentulostaan.

3. Jäsenvaltiot voivat tämän direktiivin nojalla ja edellyttäen, että IV luvussa määriteltyjä edellytyksiä noudatetaan, sallia lailla tai asetuksella sellaisen avopuolison maahantulon ja maassa oleskelun, joka on kolmannen maan kansalainen ja jolla on perheenkokoajaan asianmukaisesti todistettu pysyvä suhde tai 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti rekisteröity suhde, sekä kyseisen henkilön alaikäisten ja naimattomien, myös adoptoitujen, lasten maahantulon ja maassa oleskelun.

4. Jos kyseessä on moniavioinen avioliitto ja perheenkokoajalla on jo luonaan jäsenvaltiossa yksi aviopuoliso, kyseinen jäsenvaltio ei anna lupaa toisen aviopuolison eikä tämän lasten maahantuloon ja maassa oleskeluun, sanotun kuitenkin rajoittamatta vuonna 1989 tehdyn, lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen soveltamista.

5. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että perheenkokoaja ja hänen aviopuolisonsa ovat täyttäneet tietyn vähimmäisiän, joka voi olla enintään lakisääteinen täysi-ikäisyyden raja, ennen kuin aviopuoliso voi tulla perheenkokoajan luokse.

III LUKU

Hakemuksen tekeminen ja käsittely

5 artikla

1. Jäsenvaltiot vahvistavat, onko perheenkokoajan vai yhden tai useamman perheenjäsenen esitettävä perheenyhdistämisoikeuden käyttöä varten tehtävä, maahantuloa ja maassa oleskelua koskeva hakemus asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

2. Hakemukseen on liitettävä perheenjäsenen tai perheenjäsenen matkustusasiakirjat, todistusasiakirjat, joista käy ilmi sukulaisuussuhde sekä 4 ja 6 artiklassa ja tarvittaessa 7 ja 8 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyminen.

Sukulaisuussuhteen olemassaoloa koskevien todisteiden saamiseksi jäsenvaltiot voivat haastatella perheenkokoajaa ja hänen perheenjäsentään tai perheenjäseniään sekä suorittaa muita tarpeelliseksi katsottuja tutkimuksia.

Käsitellessään perheenkokoajan tekemää hakemusta, joka koskee hänen avopuolisoaan, jäsenvaltioiden on pysyvän suhteen toteamiseksi otettava huomioon sellaiset seikat kuin yhteinen lapsi, aiempi avoliitto, suhteen rekisteröinti tai muut luotettavat todisteet.

3. Hakemus on esitettävä ennen kuin kyseiset perheenjäsenet ovat tulleet sen jäsenvaltion alueelle, jonka alueella perheenkokoaja oleskelee.

Jäsenvaltio voi asianmukaisissa olosuhteissa hyväksyä poikkeuksellisesti myös hakemuksen, joka on tehty sen jälkeen kun perheenjäsenet ovat jo tulleet sen alueelle.

4. Jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat tekevästään päätöksestä perheenkokoajalle/perheenjäsenelle/perheenjäsenille kirjallisesti mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään yhdeksän kuukauden kuluttua hakemuksen jättämispäivästä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua määräaika voidaan jatkaa poikkeuksellisesti olosuhteissa, jotka liittyvät hakemuksen käsittelyssä ilmenneisiin vaikeuksiin; se ei kuitenkaan missään tapauksessa saa olla yli 12 kuukautta.

Hylkäävä päätös on perusteltava asianmukaisesti. Jos päätöstä ei ole tehty ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun määräaikaan mennessä, tästä aiheutuvia seurauksia on säänneltävä asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

5. Hakemusta tutkiessaan jäsenvaltiot ottavat asianmukaisesti huomioon alaikäisen lapsen edun vuonna 1989 tehdyn, lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti.

IV LUKU

Perheenyhdistämistä varten vaadittavat edellytykset

6 artikla

1. Jäsenvaltiot voivat evätä perheenjäsenen maahantuloa ja maassa oleskelua koskevan hakemuksen yleiseen järjestykseen, kansalliseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen liittyvistä syistä.

2. Jäsenvaltiot voivat peruuttaa perheenjäsenen oleskeluluvan tai olla jatkamatta sen voimassaoloa yleiseen järjestykseen tai kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä syistä.

3. Yleiseen järjestykseen tai kansalliseen turvallisuuteen liittyvien syiden on perustuttava yksinomaan asianomaisen perheenjäsenen omaan käytökseen.

4. Sairauden tai vamman ilmeneminen oleskeluluvan myöntämisen jälkeen ei yksinään voi olla perusteena sille, että asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen hylkää oleskeluluvan uusimista koskevan hakemuksen tai tekee maastapoistamista koskevan päätöksen.

7 artikla

1. Jäsenvaltio voi pyytää perheenkokoajalta tai muulta perheenjäseneltä/muulta perheenjäseniltä perheenyhdistämistä koskevan hakemuksen jättämisen yhteydessä todisteita siitä, että perheenkokoajalla on

- a) asunto, jota voidaan pitää vastaavanlaisen perheen tavanomaisena asuntona samalla alueella ja joka täyttää asianomaisessa jäsenvaltiossa voimassa olevat yleiset turvallisuus- ja terveysvaatimukset,
- b) sairausvakuutus, joka kattaa sekä perheenkokoajan että hänen perheenjäsentensä kaikki riskit asianomaisessa jäsenvaltiossa,
- c) vakaat tulot ja varat, jotka ylittävät tai ovat vähintään yhtä suuret kuin asianomaisessa jäsenvaltiossa sosiaalivastuun myöntämiselle asetettu tuloraja. Jos tätä säännöstä ei voida soveltaa, tulojen ja varojen on ylitettävä tai oltava vähintään yhtä suuret kuin asianomaisen jäsenvaltion sosiaaliturvan mukaan maksettava vähimmäiseläke. Vakaiden tulojen ja varojen perustetta on arvioitava tulojen ja varojen luonteen ja säännöllisyyden mukaisesti.

Jäsenvaltio voi vaatia, että perheenkokoaja täyttää 1 kohdassa mainitut edellytykset myös silloin kun perheenjäsenen oleskelulupa uusitaan ensimmäisen kerran.

Ellei perheenkokoaja täytä mainittuja edellytyksiä, jäsenvaltioiden on otettava huomioon perheenjäsenen osuus kotitalouden tuloista.

2. Jäsenvaltiot saavat vahvistaa 1 kohdassa säädetyt asuntoa, sairausvakuutusta sekä tuloja ja varoja koskevat edellytykset ainoastaan voidakseen varmistaa, että perheenkokoaja pystyy huolehtimaan luoksensa tulevien perheenjäsenten elatuksesta hakematta lisätukea julkisista varoista. Näiden edellytysten soveltaminen ei saa aiheuttaa syrjintää jäsenvaltion kansalaisten ja kolmansien maiden kansalaisten välillä.

8 artikla

Jäsenvaltiot voivat vaatia, että perheenkokoaja on asunut laillisesti niiden alueella tietyn ajanjakson, jonka pituus voi olla enintään kaksi vuotta, ennen kuin hän voi hakea perheensä yhdistämistä.

Jos jäsenvaltion voimassaolevassa lainsäädännössä otetaan perheen yhdistämisen alalla huomioon jäsenvaltion vastaanottokapasiteetti, kyseinen jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti säätää enintään kolmen vuoden odotusajan käyttöönotosta perheen yhdistämistä koskevan hakemuksen jättämisen ja perheenjäsenen oleskeluluvan myöntämisen välillä.

V LUKU

Pakolaisten perheiden yhdistäminen

9 artikla

1. Tämän luvun säännöksiä sovelletaan pakolaisten perheiden yhdistämiseen.
2. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa tämän luvun säännösten soveltamisen ainoastaan pakolaisiin, joiden perhesiteet ovat olleet olemassa jo ennen pakolaisaseman tunnustamista.

10 artikla

1. Perheenjäsenen määrittelyyn sovelletaan 4 artiklan säännöksiä, lukuun ottamatta 1 kohdan c alakohdan kolmannen alakohdan säännöksiä, joita ei sovelleta pakolaisten lapsiin.
2. Jäsenvaltiot voivat antaa oikeuden perheen yhdistämiseen myös muihin kuin 4 artiklassa tarkoitetuille perheenjäsenille, jos nämä ovat pakolaisen huollettavina.
3. Jos pakolainen on ilman huoltajaa tuleva alaikäinen, jäsenvaltiot
 - a) sallivat perheen yhdistämisen perusteella hänen suoraan ylenevää ja vain edellistä polvea olevien sukulaistensa maahan-tulon ja maassa oleskelun soveltamatta 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyjä edellytyksiä,
 - b) sallivat perheen yhdistämisen perusteella hänen laillisen huoltajansa tai muun lähisukulaisensa maahan-tulon ja maassa oleskelun, kun pakolaisella ei ole suoraan ylenevää polvea olevia sukulaisia tai jos heitä ei voida jäljittää.

11 artikla

1. Hakemuksen tekemiseen ja tutkimiseen sovelletaan 6 artiklan säännöksiä, ellei 2 kohdasta muuta johdu.
2. Jos pakolaisella ei ole asiakirjoja, joista käy ilmi sukulaisuussuhde, jäsenvaltioiden on otettava huomioon muut todisteet tällaisen suhteen olemassaolosta. Hylkäävä päätös ei saa perustua pelkästään siihen, että sukulaisuussuhdetta osoittavat asiakirjat puuttuvat.

12 artikla

1. Edellä 7 artiklasta poiketen jäsenvaltiot eivät saa pyytää pakolaista tai perheenjäsentä/perheenjäsentä esittämään 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja perheenjäseniä koskevien hakemusten osalta todisteita siitä, että pakolainen täyttää asuntoa,

sairausvakuutusta sekä vakaita tuloja ja varoja koskevat vaatimukset.

2. Edellä 8 artiklasta poiketen jäsenvaltiot eivät saa vaatia, että pakolainen on oleskellut niiden alueella tietyn ajan, ennen kuin hänen perheensä voidaan yhdistää.

VI LUKU

Perheenjäsenen maahantulo ja maassa oleskelu

13 artikla

1. Asianomainen jäsenvaltio antaa luvan perheenjäsenen/perheenjäsenen maahantuloon heti kun perheen yhdistämisen nojalla tehty maahantulohakemus on hyväksytty. Jäsenvaltiot edistävät kaikin tavoin tällaisilta henkilöiltä vaadittujen viisumien myöntämistä.
2. Asianomainen jäsenvaltio myöntää perheenjäsenille oleskeluluvan, jonka voimassaoloa voidaan jatkaa ja joka on voimassa yhtä kauan kuin perheenkokoajan oleskelulupa.

Jos perheenkokoajalla on EU:n alueella pitkään oleskelleen henkilön asema, jäsenvaltiot myöntävät perheenjäsenille oleskeluluvan, jonka voimassaolo on rajattu vähintään yhteen vuoteen ja joka voidaan uusia, kunnes he täyttävät direktiivissä .../.../EY määritellyt edellytykset pitkään oleskelleen henkilön aseman saamiseksi, niin että he voivat vuorostaan saada kyseisen aseman.

14 artikla

1. Perheenkokoajan perheenjäsenillä on hänen kanssaan yhdenvertaiset oikeudet
 - a) koulutukseen,
 - b) palkkatyön tekemiseen tai itsenäisen ammatin harjoittamiseen,
 - c) ammatilliseen ohjaukseen, ammatilliseen koulutukseen ja täydennyskoulutukseen sekä uudelleen koulutukseen.
2. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ylenevää polvea olevien sukulaisten ja täysi-ikäisten lasten oikeutta palkkatyön tekemiseen tai itsenäiseen ammatin harjoittamiseen.

15 artikla

1. Avio- tai avopuolisolla ja täysi-ikäisyyden saavuttaneella lapsella on viimeistään viiden vuoden maassa oleskelun jälkeen, jos perhesuhteet ovat säilyneet, oikeus omaan oleskelulupaan, joka ei ole sidoksissa perheenkokoajan oleskelulupaan.
2. Jäsenvaltiot voivat myöntää 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille ylenevää polvea oleville sukulaisille ja täysi-ikäisille lapsille oman oleskeluluvan.

3. Perheenyhdistämistä varten maahan tulleet henkilöt voivat leskeyden, avioeron, asumuseron taikka ylenevää tai alenevaa polvea olevien sukulaisten kuoleman yhteydessä saada oleskeluluvan, joka ei ole sidoksissa perheenkokoajan oleskelulupa. Jäsenvaltiot antavat säännökset sen varmistamiseksi, että erityisen vaikeissa olosuhteissa myönnetään erillinen oleskelulupa, joka ei ole sidoksissa perheenkokoajan oleskelulupa.

VII LUKU

Seuraamukset ja muutoksenhaku

16 artikla

1. Jäsenvaltiot voivat hylätä perheenyhdistämistä varten tapahtuvaa maahantuloa ja maassa oleskelua koskevan hakemuksen tai tarvittaessa peruuttaa perheenjäsenen oleskeluluvan tai olla jatkamatta sen voimassaoloa seuraavissa tapauksissa:

- a) jos tässä direktiivissä asetetut edellytykset eivät täyty tai eivät enää täyty,
- b) jos perheenkokoaja ja perheenjäsen(et) tosiasiallisesti eivät pidä yllä tai eivät enää pidä yllä avioliittoa tai perhe-elämää,
- c) jos todetaan, että perheenkokoaja tai hänen avopuolisonsa on avioliitossa tai pysyvässä suhteessa toisen henkilön kanssa.

2. Jäsenvaltiot voivat hylätä perheenyhdistämistä varten tapahtuvaa maahantuloa ja maassa oleskelua koskevan hakemuksen ja peruuttaa perheenjäsenen oleskeluluvan tai olla jatkamatta sen voimassaoloa myös, jos käy ilmi,

- a) että on käytetty vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, vääriä tai väärennettyjä asiakirjoja tai tehty muunlainen petos tai käytetty muita laittomia keinoja,
- b) että avio- tai avoliitto on solmittu tai adoptio toteutettu yksinomaan sitä varten, että asianomainen henkilö voisi tulla jäsenvaltioon tai oleskella siellä.

3. Jäsenvaltiot voivat myös peruuttaa perheenjäsenen oleskeluluvan tai olla jatkamatta sen voimassaoloa, jos perheenkokoajan oleskelu määrätään päättyväksi ja perheenjäsenellä ei vielä ole oikeutta omaan oleskelulupa 15 artiklan nojalla.

4. Jäsenvaltiot voivat suorittaa tapauskohtaisia tarkastuksia, jos on olemassa perusteltu syy olettaa, että avio- tai avoliitto tai adoptio on toteutettu harhautustarkoituksessa 2 kohdan mukaisesti. Tapauskohtaisia tarkastuksia voidaan suorittaa myös perheenjäsenten oleskelulupien voimassaolon jatkamisen yhteydessä.

17 artikla

Päättyessään oleskeluluvan hylkäämisestä, peruuttamisesta tai uusimatta jättämisestä tai perheenkokoajan tai hänen perheenjäsentensä maastapoistamisesta jäsenvaltiot ottavat asianmukaisesti huomioon perhesiteiden luonteen ja kiinteyden ja jäsenvaltiossa oleskelun keston sekä perheeseen liittyvät, kulttuuriset ja sosiaaliset siteet lähtömaahan.

18 artikla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että perheenkokoajalla ja/tai tämän perheenjäsenillä on sekä lakiperusteinen oikeus että tosiasiallinen mahdollisuus hakea päätökseen muutosta oikeus-teitse, jos perheenyhdistämistä koskeva hakemus hylätään tai jos oleskeluluvan voimassaoloa ei jatketa tai se peruutetaan tai heidät päätetään poistaa maasta.

Asianomaisten jäsenvaltioiden on määriteltävä menettely, jonka mukaisesti ensimmäisessä kohdassa tarkoitettua oikeutta käytetään.

VIII LUKU

Loppusäännökset

19 artikla

Komissio toimittaa säännöllisesti ja ensimmäisen kerran viimeistään kahden vuoden kuluttua 20 artiklassa säädetyn määräajan päättymisestä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta jäsenvaltioissa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamisesta. Muutosehdotukset koskevat ensisijaisesti 2, 4, 7, 8 ja 13 artiklaa.

20 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään (31 päivänä joulukuuta 2002). Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

21 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan (...) päivänä siitä päivästä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

22 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.